

Samenwerking met hoofdletter S

Den Haag communiceert en de boodschap is Samenwerking. Met een hoofdletter S. Den Haag werkt aan een plan om dak- en thuislozen beter op te vangen en te huisvesten en zoekt naar negen nieuwe locaties voor dag- en nachtopvang, woonvoorzieningen en een dagbestedingsproject. Het succes hangt af van de samenwerking. Tussen gemeente, zorginstellingen, woningcorporaties, belangenorganisaties, politie, politiek en -last but not least - de samenwerking tussen mensen ónder en mensen zónder dak. Dorien de Wit ontwikkelt en ondersteunt het communicatietraject van 'Den Haag Onder Dak'.

Den Haag Onder Dak is de Haagse vertaling van het Plan van Aanpak Maatschappelijke opvang van het Rijk en de vier grote steden. De ambities zijn om de leefsituatie te verbeteren van dak- en thuisloze mensen (en wie dat dreigt te overkomen). Daarmee verminderen ook overlast en criminaliteit. Behalve Den Haag, Amsterdam, Rotterdam en Utrecht werken ook de 39 centrumgemeenten aan een dergelijk plan, het Stedelijk Kompas genoemd. Staatssecretaris Jet Bussemaker was aanwezig bij de startbijeenkomst van Den Haag Onder Dak. Zij benadrukte het belang van samenwerking met verschillende partijen. Ook onderstreepte zij de noodzaak om omwonenden te informeren en te betrekken bij een nieuwe opvang- of woonvoorziening in hun buurt.

“Iedereen in Den Haag is het ermee eens is dat we het probleem van de dak- en thuislozen aanpakken, maar niemand stemt op voorhand in met een voorziening in de eigen straat,” schetst Bert van Alphen, de regie-wethouder het dilemma van de stad. Er kleven veel oordelen en vooroordelen aan het imago van de dak- en thuislozen. En waren het mensen die zich naadloos in een modaal leven voegden, was deze inspanning niet nodig. Dus er is werk aan de winkel om het plan te laten slagen.

Den Haag Onder Dak

Daarom is de gemeente met alle relevante uitvoeringsorganisaties aan tafel gaan zitten om een goede samenwerking op gang te brengen. Met de gemeente, met elkaar, met de dak- en thuislozen en met de buurtbewoners. Omdat, zo omschrijft Van Alphen het, “wanneer je met partners ergens de schouders onder zet, je inhoudelijk betere resultaten en slimmere oplossingen krijgt doordat je elkaars kennis en ervaringen aanvult. Maar samenwerking geeft ook energie. Als alle partijen zich eigenaar voelen van het project, kan er meer tot stand worden gebracht.”

De communicatie

Dat hebben de Hagenaren al ervaren tijdens de informatiebijeenkomsten in alle acht stadsdelen. De inwoners troffen er alle betrokken partijen: de gemeente, de zorginstellingen, de woningcorporaties, maar ook de wijkagent en de stadsdeeldirecteur. Elke denkbare vraag kon ter plekke beantwoord worden, naar elke suggestie of zorg van bewoners werd goed geluisterd. Dat was precies de opzet van Dorien de Wit: “De inwoners moeten merken dat Den Haag Onder Dak een goed doordacht plan is waar de onrust, de vragen en de vooroordelen van de Hagenaren niet worden weggewuifd maar aan de orde komen. Mensen merken dat er op alle fronten aan een goed plan gewerkt wordt.”

Er is sprake van een dubbelslag: acht avonden met elkaar de stad in om het plan door te praten met de inwoners zorgt voor veel

gedeelde ervaring en beleving en dat versterkt het gevoel dat de partijen met elkaar een karwei te verzetten hebben. Bovendien steekt men veel op van de gesprekken met de inwoners. “Ik heb geleerd dat we niet zo’n hulpverlenersjargon moeten gebruiken. Een mevrouw vertelde dat zij heus wel wil dat er iets gedaan wordt voor dak- en thuislozen, maar dat het afschrikt als wij praten over dat daklozen “onder de mensen komen”. Je hoort altijd dingen waar je in je eigen werk iets mee kunt en sowieso versterkt het samen optrekken op die avonden de inhoudelijke band tussen de partners,” zegt Gerrit Jan Hoogevel, directeur Wonen met Zorg bij Parnassia, het centrum voor geestelijke gezondheidszorg.

Hoewel Hoogevel van een snelle aanpak houdt en zich realiseert dat samenwerking - vooral met de gemeente - tijd kost, ziet hij er de noodzaak van in. “Als het aan mij zou liggen, waren we bijvoorbeeld al lang en breed bezig met het gebruiksklaar maken van panden voor nieuwe voorzieningen. Maar je weet ook dat er zonder een zorgvuldig politiek proces gedoe kan ontstaan. Bij het opzetten van gebruikersruimten hebben we negatieve ervaringen opgedaan. Daarom vind ik die brede samenwerking ook goed.”

“De snelste aanpak is die waarin de inwoners zich in het plan kunnen vinden”, zegt De Wit. “Zij zijn ook partner in dit traject, zij zijn de toekomstige burens, zij verwoorden hun angsten en onzekerheden. Wil je weten welke problemen er op je af komen, ga bij de bewoners te rade. Maar ook: zoek je naar ideeën en oplossingen, vraag deze ervaringsdeskundigen. Zij kennen hun stad en weten wat hun buurt, hun wijk of straat te bieden heeft.”

Film

Tijdens de stadsdeelbijekomsten en op lokale televisiezenders is de film *Den Haag Onder Dak* vertoond. Deze film, gemaakt door *Idee aan Zee*, geeft een reëel beeld van een woonvoorziening van het Leger des Heils in Den Haag. De bewoners komen aan het woord, en vertellen over hun leven in het huis, hun bezigheden en hun verlangens. Ook vertellen omwonenden over hun ervaringen met hun bijzondere burens. Een wijkagent vat zijn visie ondubbelzinnig samen: “Je moet het zo zien, als er niet van zulke voorzieningen waren, als al deze mensen op straat woonden, hoe zou het dan zijn?” En: “Je moet goede afspraken maken met de buurt, maar als het echt niet gaat, dan moet je ook de stekker eruit durven trekken.” Een van de mannen die in de voorziening woont, vertelt hoe graag hij eigenlijk wil dat er meer contact met de buurt zou zijn. De film informeert, ontroert, is ook geestig, en dient daarmee, zo blijkt uit alle reacties, het doel waarvoor hij gemaakt is: de kijkers informeren op een realistische manier, als compensatie tegen vaak stereotype beelden en vooroordelen over dak- en thuislozen.

De film is te zien via de website www.denhaagonderdak.nl.

De aanpak

De groep om wie het allemaal te doen is, de dak- en thuisloze mensen zelf, worden vertegenwoordigd door de Stichting Drugpunt Den Haag. Elly Burgering, medewerkster van Drugpunt, ziet in de samenwerking een reële kans om de zorg en aandacht voor de dak- en thuislozen te verbeteren. “Die aandacht is hard nodig, want de problemen zijn groot,” zegt Burgering. Ze hoopt vooral dat instanties tot een vraaggestuurd aanbod komen. Dat de behoefte en wens van de dak- en thuisloze opgepakt wordt, dat de mensen niet langer weggestuurd worden omdat ze niet aan de toetsingcriteria van een instelling voldoen. Geslaagde samenwerking kan voorkomen dat mensen tussen wal en schip raken, want de uitvoeringsorganisaties kennen elkaar en kunnen daarom beter en gerichter doorverwijzen. Veel hangt af van de centrale regierol die de gemeente op zich neemt. Daarin krijgt iedere dakloze een eigen ‘manager’ die de zorg op individueel niveau coördineert.

Ook directeur Hoogevel van Parnassia ziet veel perspectief in de cliëntmanagers. “Het is onze taak om zorg te leveren die is afgestemd op de behoeften van de cliënt, de dakloze. Daarbij werken we vanzelfsprekend samen met instanties die betrokken zijn bij de instroom van onze cliënten (zoals politie, GGD) en bij de uitstroom (de instellingen die cliënten ondersteunen wanneer ze doorstromen naar projecten voor begeleid of beschermd wonen en woningcorporaties voor reguliere woningen). Dat is een keten van hulp en zorg die goed gestroomlijnd moet zijn en daar kan de cliëntmanager een rol van betekenis in vervullen.”

Wethouder Van Alphen realiseert zich het belang van een herkenbare regie: “Samenwerking wil niet zeggen dat je alles samen moet doen: je bepaalt in onderling overleg wie de beste tools heeft om een klus ter hand te nemen. En dat kan alleen met een herkenbare regie. Er moet één partner zijn die het totale overzicht heeft en houdt. En die kan ook optreden in situaties waarin de eigen belangen van de verschillende samenwerkingspartners het proces teveel beïnvloeden. Want dat kan natuurlijk ook voorkomen.”

INA VAN DIEPEN & SIMONE VELDBOER

Bel De Beuk 0227 593408

- Wanneer u ondersteuning zoekt bij het Stedelijk Kompas in uw gemeente.
- Als u een communicatietraject bij interactief beleid nodig heeft.
- Als u de samenwerking tussen partners effectiever wilt maken.

